

Téereb Daniel — Lim bu jëkk 186 bi

Digganteg Panium: Téye bu Mujj ak Waxu Guddi gi ci Pàcc mi

Jeff Pippenger

2024-04-16

Caesarea Philippi ma, maanaam Panium, te nekk la ci ay sarax 13 ba 15 ci xaaj bi fukki benn ci téere Daniel, mooy jaar-jaar ba fan yi Republikeen ak Protestant di matale mbóot mi nekk baaj bi juróom-ñaar te mooy juróom-ñaar baatam, mooy itam jaar-jaar ba Fofu Yàlla di tàbbi ba fàww ci kaw ñaar-fukki ñient junni ak ñient-fukk ak ñeent, ak jaar-jaar bu agsi yégleb Woote gu Diggante Guddi, Kirist jox na ay nitam yu mujj ci fan yu mujj ya ab digéb.

Te maa ngi wax it ci yaw ne, yaa di Piyeer, te ci doj wii laay tabax sama kërug mbooloo; te bunt yi réer yi duñu ko man a noot. Te dinaa la jox caabi yi nguurug asamaan; te lu nga lëj ci suuf, dees na koo lëj ci asamaan; te lu nga yiwi ci suuf, dees na koo yiwi ci asamaan. Macë 16:18, 19.

Jàmmu sàkk bi tambalee ci 11 Septàmbar 2001, bi ñu daaneeye kër yu mag ya ca dëkk bu New York, te muy jeex ca yoonu Alxames bu ñuy dikk gaaw, moom Alpha ak Omega moom ko tëral. Wàll wu mujj ci jamono jooju di dellu baat ci wàll wu njëkk ci jamono ji. Ci 11 Septàmbar 2001, Boroom bi jiite na ay nitam ngir ñu dellu ci yoon yu yàgg ya, fa ñu gis, boka na ci dëgg yu bari ya, “juróom-ñaari yoon yi,” ni ko ñu gise woon ci fan yi buuru Josias. Noonu taw bi mujj mi tàmbalee tooy ndànk-ndànk, te benn jéego nattu gu jur tasaaro bu ñaari xeet yu jaamu-kat yi tambali.

Ci am yegg ci nekkalug Yabaku saar ñaareel bi, ñaari tablo yu sell yi ñu gisleen te ñu doon misaal buy wone jamono ju jaar jooju. Noonu itam, “waxtaanu werante” wi ci Yabaku saar ñaareel bi tàmbalee, diggante yoonu “rëdd ci kaw rëdd”, mooy yoonu taw bi mujj, ak yoonu Protestante yu dëddu te dugg ci ngëm, yi Adventisme di nangu ndànk-ndànk, tàmbalee ci ñaawteefu atum 1863.

Yeesu digoon na ne dina dëkkandoo jamono mujj yi “caabi nguuru gi,” te ci li Mu koy def, Moo ngi jublu ci yoonu yeneen bu Baaybiil bi wax te jub, bi yor caabi yeneen yu sell yu war ngir xàm, sampu te yégle ndigal bu Yuuxu Gudi-ënt bi ak bu Yuuxu Réy bi.

“Ñi boka ak Yàlla, dañuy dox ci leeru Jantub Njub. Duñu toroxal seen Ki leen jot ci njubtew gi, ci seen a yàqu yoon seen kanam Yàlla. Leeru asamaan di leen leeral. Bi ñuy jege mujju jaar-jaaru suuf sii, seen xam-xamu Kirist, ak ci waxi kàddug yonent yi jëm ci moom, di yokku lool. Ñu am njariñ ju dul jeex ci gis-gisu Yàlla; ndaxte boka nañu benn ak Doomam. Ci ñoom, Kàddug Yàlla am na taar ak neexal gu ëpp solo lool. Ñuy gis soloom. Dëgg mi di ubbeeku ci ñoom. Jàngalem yokkutege nit ci melow nit mi am na leeraay gu nooy. Ñuy gis ne Mbind mi mooy caabi bi ubbite bépp kumpa ak faj bépp jafe-jafe. Ñi bañoon a nangu leer te dox ci leer, duñu man a xam kumpay ragal Yàlla; waaye ñi yëgul woon took di jël bant ba topp Yeesu, dinañu gis leer ci leeru Yàlla.” The Southern Watchman, April 4, 1905.

Ñi ñoonu ñi Piyeer di wone, te ñooy téeméeri junni ak ñeent-fukk ak ñeenti junni, mooy ñi nangu yégleb Laodise bi ñëwone 11 Septàmbar 2001, te léegi dees ko delloo fanaan ba tàmbalee ci Sulet

2023. Yégleb Laodise bi ñëwone ci 1856, mooy xam-xam bu gëna yaatu ci “juróom-ñaar ñaari yoon,” te bu Kirist dajalee yax yu dee ya, te gannaaw loolu dundal leen, dañuy jéggi nekk ci yëngu-yëngu Laodise bu malaaka bu ñetteel ba ca yëngu-yëngu Filadelfi bu téeméeri junni ak ñeent-fukk ak ñeenti junni. Jéggi boobu, Kàddug Kirist moo ko indi, ndaxte ci Kàddoom lañu leen sellal, te Kàddoom mooy “dëgg,” te Kàddoom mooy “caabi” biy ubbi Kàddoom.

Bindal ci malaakam mbooloom gëmkaat yi nekk Filadelfi: Njalbeen yii la wax ki sell mi, ki dëgg mi, ki yor caabi Daawuda, ki ubbi te kenn mënu ko tëj, te ki tëj te kenn mënu ko ubbi. Xam naa sa jëf yi. Xoolal, teg naa ci sa kanam bunt bu ubbeeku, te kenn mënu koo tëj; ndaxte am nga doole bu néew, te sàmm nga sama kàddu, te weddiwuloo sama tur. Peeñu 3:7–8.

Yoonu “rëdd ci kaw rëdd” moo di caabi bi Kirist digoon ay nitam yu bés yu mujj yi ci xeex bi ca “bunti” yi. “Bunt” mooy njëg.

Ba noppi ci xelam, Yàqub ne: “Ci lu wóor Boroom bi nekk na fii, te xamuma ko.” Mu tiit, ne: “Fu weefoo la fii! Du lenn ludul kër Yàlla, te fii mooy bunt asamaan bi.” Njálbéen ga 28:16, 17.

Xare ba ci buntu yi dafay tektale xarey diine yi xew ci diggante dëgg ak njuumte, te njuumtey diinebu Gereg mooy buntu safara, te diinebu Adventismu Laodise bu wacc ba bàyyi itam ab buntu la. Buntu Adventistu Laodise bi dafay tektale fa waxtaanu Abakuk di mat.

Bés bu nekk, Boroom mbind mi dina nekk ngir desitu askanam kaala bu tedd te ngénéel, ak ngir mbaxana bu rafet; te dina nekk it ngir xelub àtte ci ki toog ci àtte, ak ngir doole ci ñi delloo xare ba ca buntu kër ga. Waaye ñoom itam réer nañu ndax biiñ, te ndax naan gu tar génnañu yoon wi; saraxalekat bi ak Yonent bi réer nañu ndax naan gu tar, biiñ dafa leen jël ba alag, ndax naan gu tar génnañu yoon wi; dañuy réer ci peeñu gis, dañuy tàccu ci àtte. Ndaxte tebali yépp fees nañu ak luar ak sobe, ba kenn bérab bu setatul amul. Kan la muy jàngal xam-xam? te kan la muy tax mu xam njàngale mi? Ndax ñi ñu faral ci meew mi, te ñu dindi leen ci dënn yi? Ndaxte sartu war na nekk ci kaw sart, sartu ci kaw sart; rëdd war na nekk ci kaw rëdd, rëdd ci kaw rëdd; fii tuuti, fale tuuti. Ndaxte ci làmmiñ yu di yéngatu ak ci làkk wu wuute lay wax ak askan wi. Ñoom la waxoon ne: Lii mooy noflaay bi ngéen di ci noppaliku ki sonni; te lii mooy fresku gi; teewul déglu woonuñu. Waaye kàddug Boroom bi nekk na ci ñoom sartu ci kaw sart, sartu ci kaw sart; rëdd ci kaw rëdd, rëdd ci kaw rëdd; fii tuuti, fale tuuti; ngir ñu dem, te daanu ginnaaw, te damm, te tëj, te jàpp. Moo tax dégluleen kàddug Boroom bi, yéen góor ñi di reer, ñiy nguuru askan wi nekk Yerusaleem. Esayi 28:5-14

Caabiy nguur gi mooy kàdduy Mbind mi, yi Kàddu gi jox nit ñi Yàlla ci mujjug fan yi.

“Am na dëgg yu nekk ci Kàddu gi te, ni ndoxu xonq bu jafe a gis, ñu nëbb leen ci suufu kanam gi. Alal ju nëbb jooju, dañuy ko gis bu ñuy ko seet, ni ab sàmm buy seet wurus ak xalis. Lay wu firndeel ne Kàddu Yàlla gi dëgg la, am na ci Kàddu gi ci boppam. Mbind mi mooy caabi biy ubbi Mbind mi. Xam-xamu bu xóot bu dëgg yi nekk ci Kàddu Yàlla gi, Ay Ruumam mooy ko ubbil sunu xel.”

“Biibël bi mooy téerebu njàng bu mag bi ñeel taalibey sunuy daara yi. Moo ngi jàngale yépp coobare Yàlla ci mbirum doom yu góor ak yu jigéen yu Aadama. Moo di sàrtu dund, di nu

jàngal jikko ji war nu sos ngir dund gu ëllëg ga. Soogul nu leer gu lëndëm gu cosaan ngir Mbind mi Sell yi man a xamleeku. Ni noonu it manees na defe ni jant bi ci diggante bëtset bi soxla na leeralu torch wu suuf ngir yokk ndamaram. Waxi saraxalekat ak jangalekat yi soxlawuñu ngir musal nit ñi ci réer. Ñi laaj Kàddu Yàlla gu Sell gi dinañu am leer. Ci Biibël bi, bépp warugar wonees na ko bu leer. Bépp njàng mi ñu joxe manees na koo xam. Bépp njàng mi dafa nu feeñal Baay bi ak Doom ji. Kàddu gi am na doole ngir def ñépp ñu am xel ba jëm ci mucc. Ci Kàddu gi, xam-xamu mucc feeñ na bu leer. Seetleen Mbind mi Sell yi, ndaxte mooy baatu Yàlla buy wax ak xol bi.” Testimonies, volume 8, 157.

Bës yi Kirist jox mbooloom kërce ji ci mujjug jamono, am nañu doole jii lañu amoon ba mu leen joxe Piyeer.

“Piyeer waxoon na dëgg gi di fondamaañu ngëmug mbooloom gëmkaat yi, te léegi Yeesu teral na ko ngir mu doon ki di teewal bépp mbooloom way-gëm yi. Mu ne ko: ‘Dinaa la jox caabi yi yu nguuru asamaan: te lu mu nekk nga lëndëm ci suuf, dinañu ko lëndëm ci asamaan: te lu mu nekk nga yiw ci suuf, dinañu ko yiw ci asamaan.’”

“‘Bii nguuru asamaan bi’ mooy waxi Kirist. Mboolem waxi Mbind mi Sell mi moom lañu, te fii dañu leen boole. Waxi yooyu am nañu kàttan gu ubbi ak tēj asamaan. Ñuy wax xalis yi tax nit ñi diñu leen nangoo walla bañ leen. Noonu liggéeyu ñi di waare Kàddu Yàlla mooy xet wu dund gu jëm ci dund, walla xet wu dee gu jëm ci dee. Seen ndawsiit dafa metti ndax dafa yore ay njariñ yu dul jeex.” The Desire of Ages, 413.

Kàttan gi feeñ ci ay waxam, buñ ko teg ci loxo nit ñi, dafa sukkandiku ci yoonu njàng yi Moom miisale ci kàddugam. Li gëna yomb xéy-na, te xéy-na itam moo gëna xóot, mooy ne dëgg daldi taxaw ci seedeel ñaar.

“Beneen lu metti bu rëy moo saxoon it ci kërce ga, mooy bokk yi di dem àtte ak seen moroom. Waajal gu bare woon na ñu def ngir a faral jafe-jafe yi ci diggante way-gëm yi. Almasi bi ci boppam joxoon na ndigal yu leer ci ni war a yéegalee mbir yooyu. ‘Su sa mbokk tooñee la,’ noonu la Musalkat bi diglee woon, ‘demal wax ko njuumteem ci sa diggante ak moom rekk: su la dëgg, dangaa jot sa mbokk. Waaye su la dëggul, àndal ak yow benn walla ñaar ñu ci dolliku, ngir ba ci gëmmini ñaari seede mbaa ñetti seede kàddu gu nekk dëggaloo. Te su xeebeena dëgg leen, waxal ko kërce ga: waaye su xeebeena dëgg kërce ga, na mel ni nit ku bokkul ak Yàlla ak juutikat ci sa kanam. Dëgg-dëgg maa ngi leen koy wax, lépp lu ngeen fas ci suuf dinañu ko fas ci asamaan; te lépp lu ngeen yiwi ci suuf dinañu ko yiwi ci asamaan.’ Macë 18:15–18.” Jëfi Yonnent yi, 304.

Am nañu ne am na lu yées ñetti seede yu juumte yu jamono ji ñuy tàmpeel benn téeméer ak ñeent-fukk ak ñeent-junne ñi ca Yuuxu Guddi ga. Bu nu fàttewul ne ci yuux ba ca guddi, dafa yagg ba du maneesa amati diwlin wi, danuy gis seede juumte ju kër gu ndaje camp bu Exeter di joxe misaal ci fànn bi ñu tàmpeele nit ñi Yàlla ñeel bés yu mujj yi, te nuy gis it ne dëgg googu mel na ci juumte Caesarea Philippi, te itam ci seede xareb Panium bi, ci aaya yi fukk ak ñett ba fukk ak juróom-benn ci Daniel saar fukk ak benn. Xëyna wax ne ñetti seede yii ay seede yu juumte lañu saxul bu baax, waaye maa ngi jëfandikoo baat boobu ndaxte juumte ji bokk na dëgg-dëgg ci àtteb Exeter ak Caesarea Philippi. Yesu dafa teg Piyeer ci biir juumteg waxi Yàlla wi benn téeméer ak

ñeent-fukk ak ñeent-junne ñi di gis seen bopp ci bés yu mujj yi. Gannaaw loolu Mu joxe ndigal.

Te maa la caabi nguuru asamaan; te lu mu ne nga denc ci suuf, dees na ko denc ci asamaan; te lu mu ne nga yiwi ci suuf, dees na ko yiwi ci asamaan. Noonu mu sant taalibeem yi bu wóor, ba ñu bañ a wax kenn ne mooy Yeesu Almasi bi. Li dale ca jamono jooju, Yeesu tàmbaalee won taalibeem yi ne war na dem Yerusalem, te sonn lu bare ci loxo mag ñi, ak saraxalekat yu mag yi, ak bindkat yi, te dees na ko rey, te bés bu ñetteel ba dees na ko dekkal. Noonu Piyeer juróom ko wetam, tàmbaalee yedd ko naan: Boroom bi, Yàlla tere na ko; loolu du la dal. Waaye mu dellu, ne Piyeer: Demal sama ginnaaw, Seytaane; dangaa ma doon ndiggël, ndaxte seetoo yëfi Yàlla yi, waaye yëfi nit ñi. Matye 16:19–23.

Baatu “Exeter” mooy turu dëkk bu nekk ci Devon, Angleterre. Cosaanu turam manees na ko topp ci làkku angale yu yàgg, fa mu doon “Exanceaster” walla “Execestre.” Ñu gëm ne tur wi jóge na ci baat yu angale yu yàgg “Exe” (di tekki dexe Exe, bi dëkk ba nekk ca kawam) ak “ceaster” (li di “tata Roman” walla “dëkk bu ñu wëri tata”). Kon nag, “Exeter” tekki na mbaa “tata bi nekk ci dexe Exe,” mbaa “dëkk ba ñu wëri tata bi nekk wetu dexe Exe.” Jëfandikookat géographi bi ñu boole ak ñëw ak matug Midnight Cry ci jaar-jaaru Millerite, mooy won ab bérab bu am ndox, miy tegtal tuurug Xel mu Sell mi, ak itam benn taxawaay ba Yàlla doon yékkati fa benn mbooloom xarekat ngir yégle bataaxal bi ci àddina si, ni ko Sister White xamal nu ne demoon na mel ni ab “tidal wave.” Ab tidal wave du ndoxu dex rekk; mooy ndox mu ñu dolli doole lool.

Jaar-jaaru Millerite moo nekki laabin fukki janq yi la, te bu ñu yóbbee junni tééméeri ñeent-fukk ak ñeent-fukk ñaar ba ci mujju waxtu màndarga bi, dinañu dellu jëfandikoo màndargay yoon yi ñu xamale woon ca tambale waxtu màndarga ba, ak itam jaar-jaaru ndaje xëw-xëw Exeter bi. Ab malaaka dina wàcc ak benn bataaxal bu nattu, bi war a ñu lekk. Bataaxal boobu dina jiite jëm ci fondaasion yi, te dina jànkoonde ak ñaari wàll yi ak “juróom-ñaari yoon yi” yu Levitik ñaar-fukk ak juróom-benn. Dina boole Njàngum Yeesu Kirist, mi Piyeer tekkee ni mooy nangug ne Yeesu dañoo ko diindaloon muy Kirist, ba màndargay yàlla wàccce ci melow pitax, di misaal 11 Septàmbar 2001. Dina itam boole xam-xam ne Yeesu mooy Doomu Yàlla bu sell bi, te itam ne gannaaw Yeesu soloo ci nekkam bu sell bi yaramu nit ku daanu, moo tax muy itam Doomu nit ki.

Dëgg dëgg yu jur ñaari xeetu jaamu, ni ko defe woon gannaaw 11 Sàttumbar 2001. Ñaari xeet yooyu dañoo leen tegtaloon ca Exeter camp meeting ba, ndax ca ndaje ma amoon benn tente bu ay nit dëkk Watertown taxawaloon, ñoom ñi bañoon yëgleb Buuxu Guddi gi, ni ko Samuel Snow jëfandikoo woon. Ñoo doon amal ay ndaje yu nawle, yu metti ci riir ak yëngu-yëngu ba njiitu ndaje yi Samuel Snow doon yonnee dem ci ñoom, wax leen ñu daldi wàññi seen riir. Ca camp meeting ba, am na woon ñaari xeetu nit yu feeñu, te ñoom ñépp dañoo doon wax ne ñu boka ak ndox, waaye benn bi doon na fen, te mu doon tegtal ñi doyadi ñi amul diwlin. Kurél gi nekk ca tente bu Exeter ga moo doon mbooloom xare ba, moom mi doon dëkk ba, te itam doon tata gu dëgër, ndaxte ñoom dañoo doon misaalal yax-yax yu wow te wow yu dee yi ci Ezekiel, yi dekkaloo ni benn mbooloom xare bu mag ci yëgleb Buuxu Guddi gi.

Ci jaar-jaar ba ñaari xeet yooyu feeñee, Piyeer dafa doonoon ndaw ci ñoom ñépp ñaar. Ngëmam ga mu waxoon te xamale ne Yeesu mooy Almasi bi, te Doomu Yàlla ji, ci xelmu Xelmu Sell la jóge woon, ndaxte Kirist moo ko waxoon leer nanu ne: “Yaram ak deret feeñalul la ko, waaye sama

Baay bi nekk ci asamaan.” Bi Yeesu xamalée taalibé yi mbirum bant ba nag, Piyeer, mi amuloon saa si jëfandikoomu Xelmu Sell, jàpp Kirist, “daldi tàmbali koo yedd, naan: Boroom bi, Yàlla bañ na la ko; loolu du la dal. Waaye mu dellu ne Piyeer: Demal sama gannaaw, Seytaane; dangaa nekk ndombo ci sama kanam, ndaxte seetoo mbiri Yàlla yi, waaye ya nit ñi.”

Yëngu xel bu metti bu Piyeer feeñaloon, méngoo woon ak jaamu yëngu yi doon am ci kër ga ca Watertown, ba Samuel Snow di yégle ndigal bi ñuy wax ne Midnight Cry. Ci boobu tolluwaay, Piyeer dafa tegtal ñi nekk ay sakku ci ñi man a bokk ci téeméeri ñent fukki junni ak ñent fukk ak ñeent. Ñi ngay sakku yooyu dafa am ab mbooloo buy yor diwlin bi, mooy Xel mu Sell mi, te mooy ndigal bi te mooy jikko ji, waaye beneen mbooloo ma amul diwlin bi. Ci jubbanti Caesarea Philippi, Kirist tambalee ubbi ne “must na dem Yerusalem, te sonn lu bare ci loxoy mag yi ak saraxalekat yu mag yi ak bindkat yi, te ñu rey ko, te bés bu ñetteel ba dekkat.”

Naqar ak xale yi fekkoon yéen talibé ya bi xew-xew yooyu matéwoon ci dëgg ci bant ba, mooy jaar-jaaru mbind mi Seriñ White jëfandikoo ngir melal naqar bu 22 Oktoobar 1844, ak naqar yi Héber yi amoon ca jállug Géeju Xonq ba, ba xareb Farao nekk ci seen ginnaaw di tējsi, te ndoxi géeg gi nekk ci seen kanam. Seede yooyu yépp di firndeel yoonu Dibeer buy ñëw léegi, te peeñug aaya yi fukki ak ñett ba fukki ak juróom ci Daniyel fukk ak benn, di joxe seede bu jëm ci xew-xew yi jiitu yoonu Dibeer boobu. Ci def noonu itam, ñoom da ñuy tegu “cër gu wax ci waxi Daniyel te jëm ci fan yu mujj yi.”

Dina yokkute bii njàng mi ci article bi ci topp.

“Gëstu bu baax ci ay misaal ak ay li ay misaal yooyu di tektal moo indi gis-gis bii ne, ñu daajoon Kirist ca bés bu dëgg boobu ci at mi ñuy def xew-xewu yi ñu joxoon Israyil, ba ca bés boobu lañuy rey xarum Mbëkk mi. Ndax setalug kër-yàlla gi ñu misaalaloon ci Bésu Jëggal gi —muy ci bésu fukk ci weer wu juróom-ñaareel wi— du xew itam ca bés bu dëgg boobu ci at mi ñuy màggal ci misaal bi? (xool The Great Controversy, 399). Loolu, ci ni dëgg waxtu ñuy waññee ci yoonu Muusa, di 22 Oktobar. Ca ndoortel weeru ut, 1844, ca njëgalu daliifu gëm-gëm ba nekkoon Exeter, New Hampshire, ñu feeñal gis-gis boobu, te nangu nañu ko muy bés bi wax-kàddug 2300 fan yi di mat. Léebu fukki janq yi nekk ci Macë 25:1–13 am na solo bu mag —yéexug boroom céet gi, xaar ak nelawug ña doon séentu céet ga, xaacu guddi digg ba, tējug bunt bi, ak ñeneen yi. Yégle bi ne Kirist dina ñëw 22 Oktobar, ñu ko xamoon ci turu “xaacu guddi digg ba.” “Xaacu guddi digg ba,” la Ellen White bind, “ay junni way-gëm-gëm lañu ko yégle.” Mu yokk ne:

“Ni muy dox buy xare gi, yokkute bu weeru [wàllu juróom-ñaareel bi] dajale réew mi. Ci dëkk ba ca dëkk, ci kër gi ca kër, te ba ci bérab yi féete ci àll ba, mu dem, ba keraak nit ñi Yàlla teeyoon ñépp yéewu bu baax.—The Great Controversy, 400.’

“Gaaw gu yàggul gi ñu waaree yégle xibaar bi, bindkat yi L. E. Froom tudd dafa ko wone:”

“Bates bàyyi na ci bind ne wax ji ca Exeter ‘daan naaw mel ni mu waroon ci laaf yi ngelaw li.’ Góor ak jigéen yi gaawoon nañu dem ci similiweer ak gaal, ci kales buy dox ak kaw fas, yeb ay pakketu téere ak kayit, di leen tas ‘lu bare ni xob yi ci otoño.’ White nee na: ‘Liggéey bi nekkoon ci sunu kanam mooy naaw ba agsi ci bépp xët bu yaatu boobu, yégle artu, te yee nit ñi

doon nelaw.’ Te Wellcome yokk na ne yokkute gi dafa gënne woon mel ni ndox mi ñuy téye ci mbagg, bi mu bàyyikoo. Tool yu peex te jot ngóob, dañoo leen bàyyi taxaw, gàdd yi sax mat te dañoo leen bàyyi ci suuf si, te kenn dugulewu leen. Ñëwug Boroom bi jege woon na. Léegi amuloon waxtu ngir yooyu mbir yu àddina.—The Prophetic Faith of Our Fathers, Vol. IV, p. 816.

“Naka seede ci mbind mi teew ci yëngu-yëngu bi, Ellen White mel ni melokaanu liggéey bi di gëna gaaw lool noonu:

«Gëm yi gis ne seen sikki-sakka ak seen jaaxle deñu leen dindi, te yaakaar ak fit nañu seen xol dooleel. Liggéey bi dafa sell ci yooyu ëppante yu ñuy feeñal saa su ne nit ku nekk di yëngu ci boppam te amul kattan gu jiitélu Kàddu Yàlla ak Xelam.... Mu yoroon mandarga yi di màndargaal liggéeyu Yàlla ci jamono ju nekk. Bëgg-bëgg bu tar buy yëngal xel kenn nekku fa bu bare, waaye li fa gën a am mooy xol bu xóot di seet boppam, wax bàkkaar, ak bàyyi àddina. Waajal ngir daje ak Boroom bi moo doon yëf wu diis ci xelu ñi nekkoon ci metit bu tar....»

“Ci mboolem yu mag yu jëm ci diine yi amoon gannaaw fan yi ndaw yi, benn mosul a gën a set ci ndoorte nit ak pexe Seytaane ni li amoon ci noonu waxtu bëj-gànnar bu 1844. Ba tey sax, gannaaw ñu bare at yu weesu [1888], ñépp ñi bokkoon ci yëngu-yëngu boobu te taxaw dëgër ci kaw taxawaayu dëgg, ñu ngi sax a yëg ndikël gu sell gu liggéey gu barkeel googu, te ñu di seede ne ci Yàlla la jóge.—Ibid., 400, 401.”

“Ci lu wone seeni liggéey gu metti bi di jot ci réew mi yépp te di indi junniy nit ci bokkug ñaareelu ñëwug Kirist, ak lu tollu ci ñaar tééméri jawriñ yu jóge ci ay mbooloom kër-yàlla yu bare te booloo ci w spreading waawri boppam, [Xoolal C. M. Maxwell, Tell it to the world, pp. 19, 20.] kër-yàlla yu Protestan yépp ci seen biir di ko xeeb te jëfandikoo bépp jumbukaay bu nekk ci seen loxo ngir tere ngeenug gëm ni Kirist dina ñëw léegi ba mu law. Kenn dafa ragal woon a wax ci njëgalu kër-yàlla benn yaakaaru ñëwug Yeesu bu gaaw bi, waaye ci ñi doon xaar mbir moomu, mbir mi nekkoon wuute na lool.”

« Ellen White wax jàngale ni mbir mi meloon nekk: »

«“Bépp waxtu dafa mel ni lu am solo lool te ëpp solo ci man. Dama doon xalaat ne nu ngi def liggéey ngir ba fàww, te ñi moytuul te amul seen xel ci moom nekk nañu ci gën a réy njàqare. Sama ngëm dafa leer te du lëndëm, te dama jëlaloon sama bopp diggante yi Yeesu joxe, yi am solo lool....»

““Ak xool yu leer te sett bu baax, ak wax nuumb gu woyof, nu dikk ci waxtu bi nu doon séentu ak ñaan. Bés bu nekk ci suba, dafa doon sunu jëf ju njëkk di wóor sunu bopp ne sunuy dund dañu jub fa kanam Yàlla. Nu déggoon ne su fekke ne doonu yokku ci sellal, faw dina nu dellu gannaaw. Sunu yéene ci seen mbir ak ci seen kawante yokku na; nu baree ñaanandoo te ñaanalante.’

““Dañu booloo woon ci tool yu neex ak ci àjjana yi ngir waxtaan ak Yàlla te jébbal ko sunuy ñaan, di gis gëna leer ne moom ngi fi ak nun bu nu nekk ci biir ay mbindéefam yu bind ci natuur. Mbégtey mucc gi moo nu gëna soxla woon ndax sunu lekk ak sunu naan. Su niir yaggoon tax sunuy xel lëndëm, du nu ànd ak noflaay mbaa nelaw ba kera lañu leeral ko jaarale

ko ci xam-xam bu dëgg ne Boroom bi nangu na nu.—Life Sketches of James White and Ellen G. White (1880), 188, 189.” Arthur White, *The Ellen White Biography*, volume 1, 51, 52.